

Schetsschuit reconstructie is een reeks binnen de *schetsschuiten*, een werkwijze van Dienst Landelijk Gebied.

1

Schetsschuit reconstructie

Maasduinen

verslag van 14 en 15 juni 2005

DIENTST LANDELIJK GEBIED (DLG)

DLG is een agentschap van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). DLG assisteert provincies en gemeenten bij het vertalen van rijksbeleid voor groen-ontwikkeling in passende en uitvoerbare regionale en lokale plannen en regelt vervolgens de grondverwerving, de aanleg en het beheer. DLG heeft negen provinciale kantoren en een centrale vestiging in Utrecht.

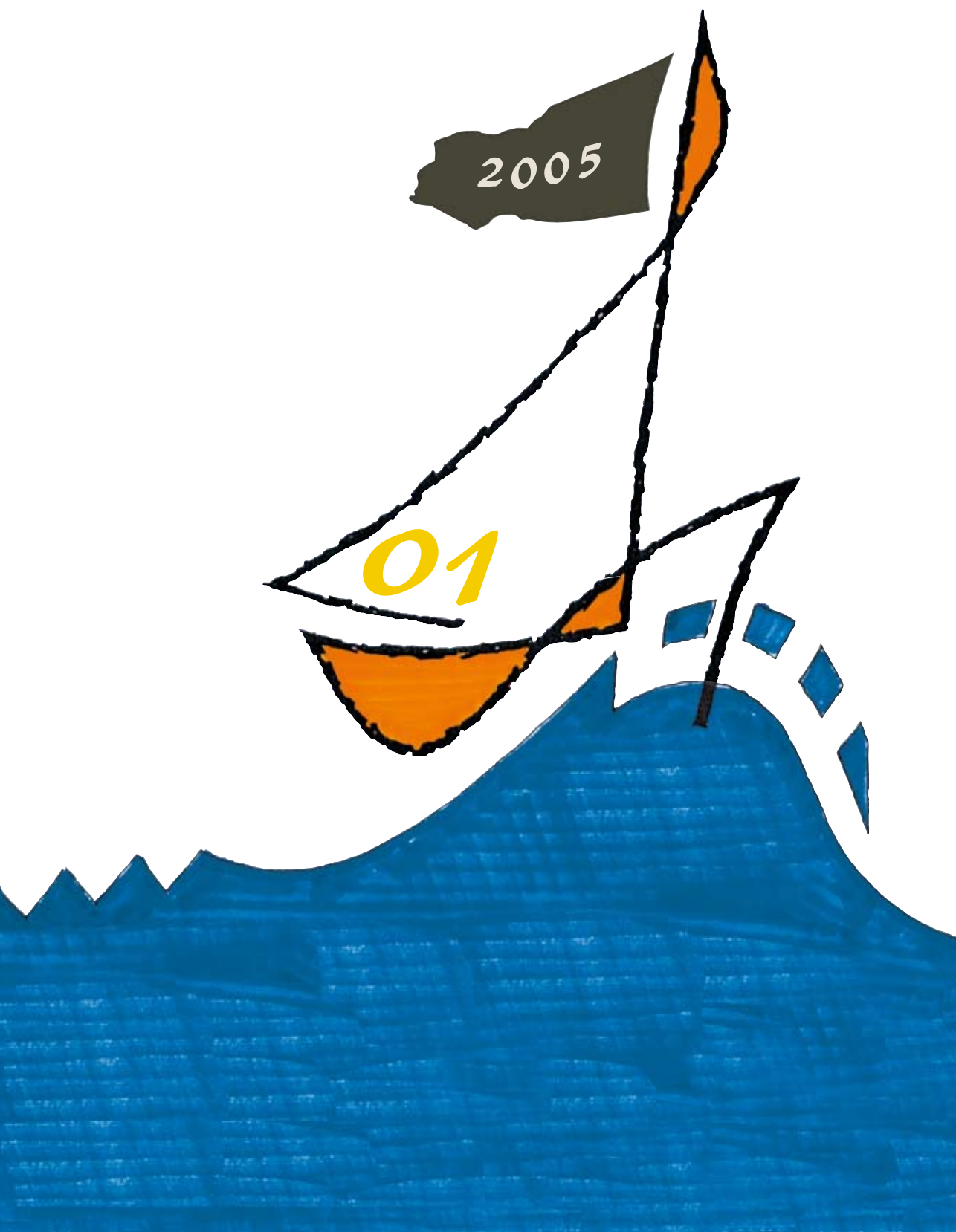
Meer informatie:
www.dienstlandelijkgebied.nl

SCHETSSCHUIT

De schetsschuit is een werkwijze die is ontwikkeld door DLG. De schetsschuit brengt vanuit heel Nederland DLG-deskundigen naar de plangebieden toe. Samen met mensen uit de streek wordt de gebiedsopgave aangescherpt. De ruimtelijk ontwerpers van DLG faciliteren dit proces door mensen vanuit verschillende disciplines te integreren en in beeld te brengen. Zo worden schetsenderwijs ontwikkelingsrichtingen uitgezet, op basis waarvan bestuurders en betrokkenen in het gebied heldere keuzes kunnen maken.

DE RECONSTRUCTIE

Een schetsschuit reconstructie is een ontwerpatelier waarbij DLG-ers, samen met deskundigen en andere betrokkenen uit de streek, een visie op een *reconstructieopgave* geven. Doel is het ontwikkelingsproces en de uitvoering te versnellen. Daarnaast komt deze werkwijze de kwaliteit van de ruimtelijke plannen ten goede. De schetsschuiten reconstructie zijn mede mogelijk gemaakt door het ministerie van LNV. Er zal van deze schetsschuiten reconstructie een brochurereeks gemaakt worden bedoeld voor de mensen uit de streek en voor de mensen uit de andere reconstructiegebieden van Nederland.

Inhoud

1 De opgave	6
Aanleiding	6
Impuls voor verblijfsrecreatie en natuur	6
De opgave	7
Samen aan het schetsen	7
2 Naar een ruimtelijk kwaliteitskader	8
Groenblauwe draagkracht	8
Vraag en aanbod recreatie en toerisme	9
Aantrekkelijkheid door landschap en cultuurhistorie	10
Natte natuur en hogere zandgronden	11
3 Campings investeren in kwaliteit	12
Toekomst camping de Bloksberg	12
Camping de Schaaf zoekt variatie en vernieuwing	14
Camping Roland puzzelt met EHS	18
4 Kansen voor natuur, recreatie en cultuurhistorie	20
Kansenkaart	21
Aan de slag met arrangementen	22
5 Wordt vervolgd	24
Deelnemers	25

COLOFON

Dit is een uitgave van
Dienst Landelijk Gebied
© december 2005,
te bestellen bij:
Informatiecentrum DLG,
030-275 67 49.

Auteurs/samenstellers

Willemien van Asselt
An Herremans
Berthe Jongejan
met hulp van deelnemers
ontwerpatelier

Redactie

Kriekenbeek Communicatie

Fotografie en beeld

deelnemers ontwerpatelier
Plan de Campagne
luchtfoto 2000:
copyright DKLN

Eurosense B.V. Breda

Grafisch ontwerp

Barbara Peerdeman

Vormgeving / opmaak

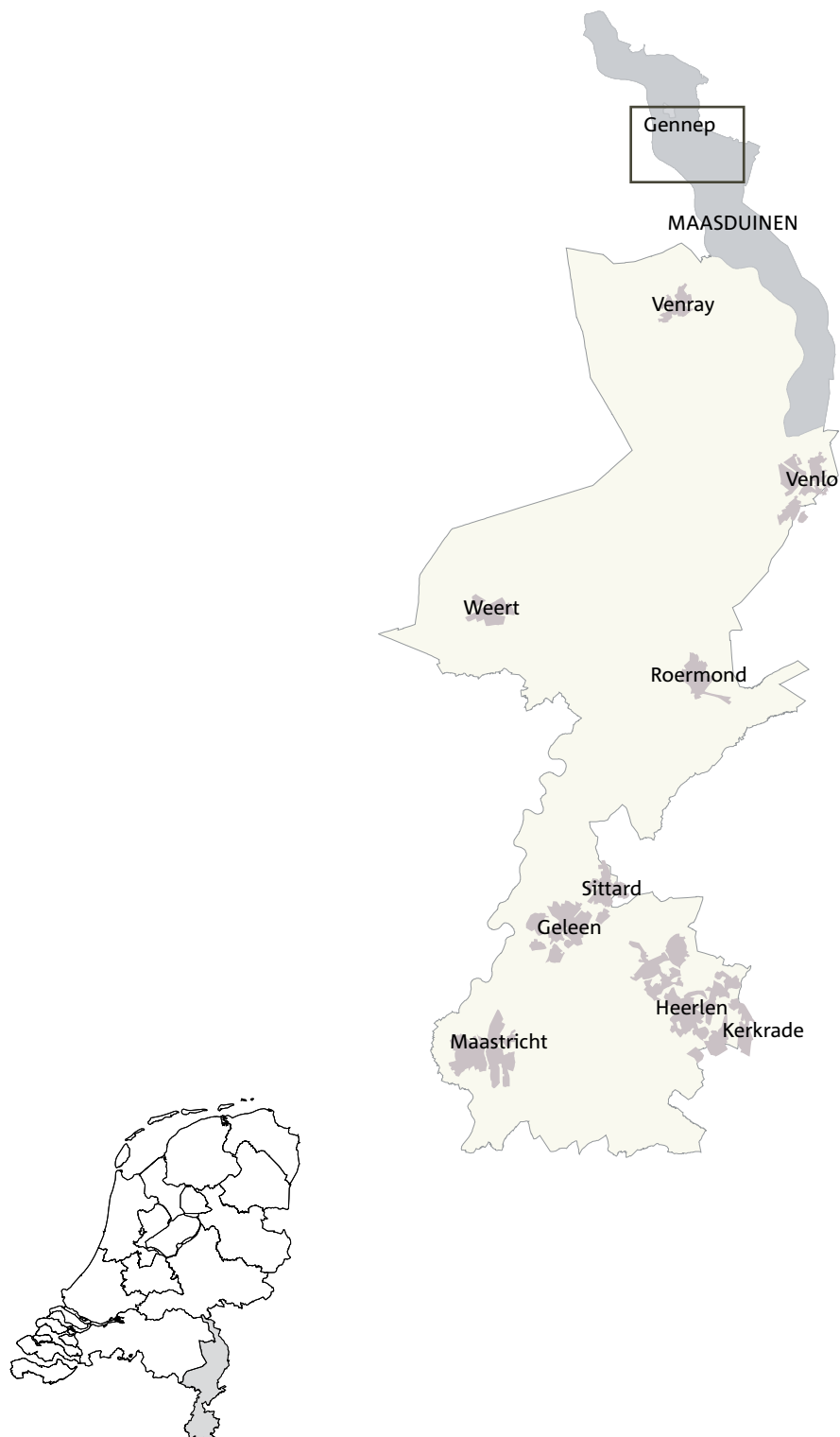
Levi Hallmann

Druk

Drukkerij Libertas

Schets schuit reconstructie

Maasduinen

1 DE OPGAVE

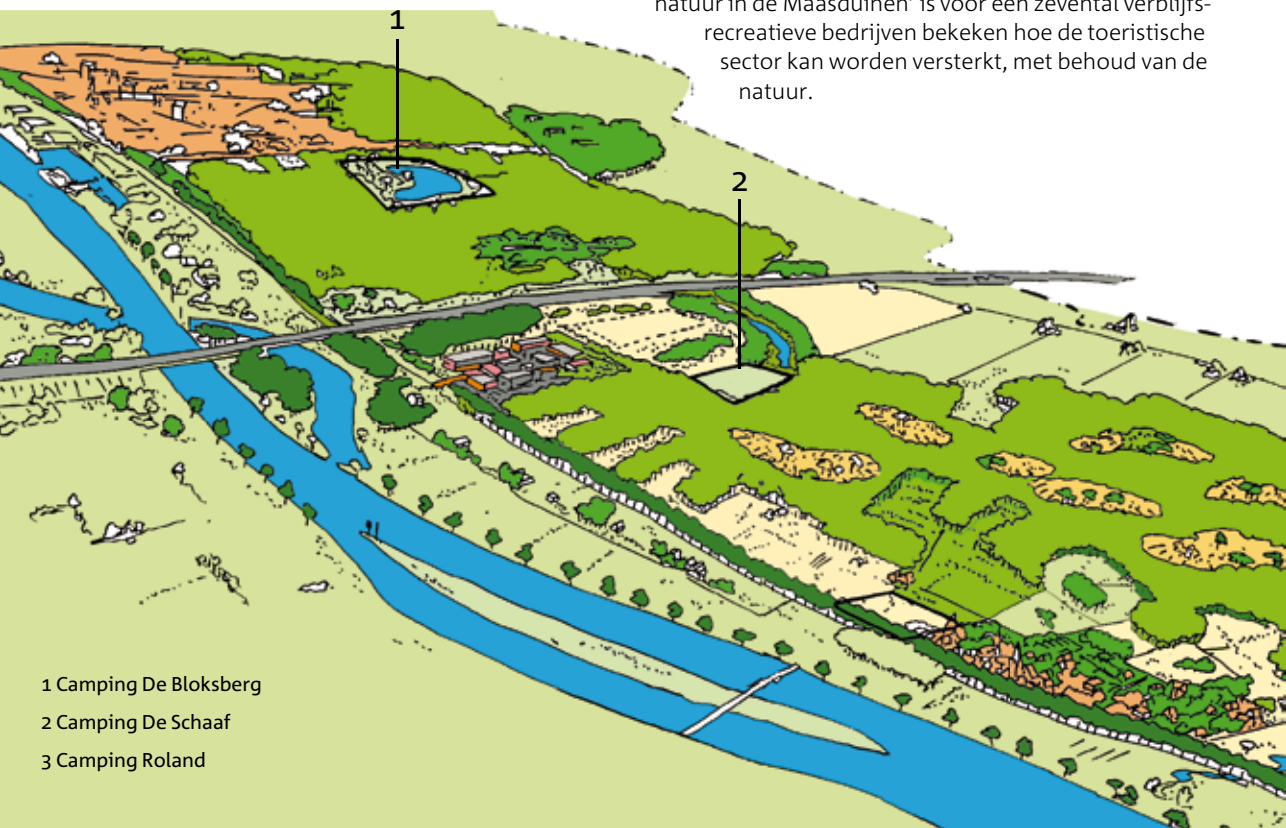
Het toepassen van de ontwerpende benadering biedt een extra kwaliteit bij de uitvoering van de reconstructie. Doel van het ontwerp-atelier Maasduinen is het geven van een ruimtelijk kwaliteitsimpuls aan recreatie en natuur.

Aanleiding

In november 2004 was het debat '(re-) Constructie van Kwaliteit'. Minister Veerman en Gedeputeerde Rüpp benadrukten dat de ontwerpende benadering (schets-schuit) extra kwaliteit oplevert bij de uitvoering van de reconstructie. Minister Veerman heeft daarom de inzet van ontwerpstudio's aangeboden aan de reconstructie-provincies. Maasduinen is het eerste reconstructie-gebied waar een ontwerpstudio concreet vorm heeft gekregen. Op 14 en 15 juni 2005 gingen vormgevers samen met deskundigen uit de streek aan de slag in opdracht van de Gebiedscommissie Maasduinen.

Impuls voor (verblijfs)recreatie en natuur

Maasduinen is een van de zes reconstructiegebieden uit Noord-en Midden-Limburg en ligt aan de oostzijde van de Maas tussen Nijmegen en Venlo. Het vinden van een balans tussen economische draagkracht in het gebied én de omgevingskwaliteit is de centrale reconstructiedoelstelling voor Maasduinen. Dit is vooral ook van toepassing voor de toeristisch-recreatieve sector. Dezelfde kwaliteiten die Maasduinen aantrekkelijk maken voor de recreant (natuur, rust en cultuur-historie) leggen tegelijk beperkingen op aan de verdere uitbreiding van de vele verblijfsrecreatieve ondernemingen (campings). Maar liefst 90 procent van deze bedrijven zit 'op slot', vanwege natuurdoelstellingen en brandveiligheidsvoorschriften. In een recente studie 'Pilot gebiedenbeleid verblijfsrecreatie en natuur in de Maasduinen' is voor een zevental verblijfsrecreatieve bedrijven bekeken hoe de toeristische sector kan worden versterkt, met behoud van de natuur.

- 1 Camping De Bloksberg
- 2 Camping De Schaaf
- 3 Camping Roland

Er is gekozen voor een ontwerpatelier, omdat er juist nu behoefte is aan concreet uitgewerkte ideeën om de vooruitgang van het gebied te bewerkstelligen.

De opgave

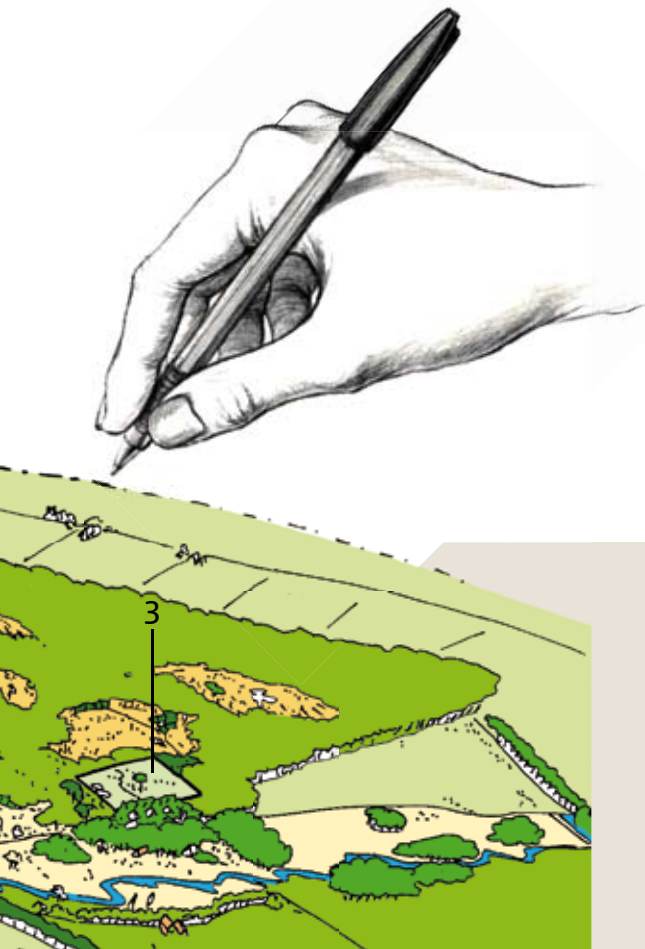
Door de Gebiedscommissie Maasduinen is een studiegebied binnen de gemeenten Bergen en Gennep gekozen, hier is gekeken naar de kansen van ontwikkeling van campings in relatie tot hun kwetsbare omgeving. De adviezen uit de eerder genoemde studie worden vertaald naar de praktijk.

De opgave luidt: werk gezamenlijk aan een ruimtelijk kwaliteitskader voor het gehele studiegebied: de uitbreiding van de campings met natuurwinst en de versterking van de omgeving. De ideeën uit dit ontwerpatelier worden straks ook als input gebruikt bij het opstellen van een toetsingskader voor de Ecologische Hoofd Structuur-saldobenadering.

Samen aan het schetsen

In Hotel Restaurant Heerenwaard te Afferden kwamen ontwerpers van Dienst Landelijk Gebied bijeen met een aantal recreatie-ondernemers en (lokale) specialisten van de recreatie organisatie Recron, IVN Maas en Niers, gemeenten Bergen en Gennep, Waterschap Peel en Maasvallei, Provincie Limburg, Landbouworganisatie LLTB, Staatsbosbeheer en Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek. Al deze deelnemers kregen van tevoren informatie toegestuurd over beleid, identiteit en kenmerken van het studiegebied. De eerste dag werd gestart met een busexcursie door het studiegebied. Daarna werkten de deelnemers in schetsgroepjes samen aan een kwaliteitskader waarbinnen ondernemers en toeristische bedrijven zich verder kunnen ontwikkelen. De tweede dag werd gebruikt om voor 3 campings de eigen situatie concreet uit te werken in één of meer alternatieven.

Dit boekje geeft een indruk van het ontwerpatelier. Er staat beschreven hoe de verscheidene thema's, wensen en ideeën al schetsend en discussiërend zijn vertaald naar realistische oplossingen. Hierbij is speciaal maatwerk geleverd aan de ondernemers van de afzonderlijke campings. Als eindresultaat kan dit ontwerpatelier bogen op concrete plannen waarmee de ondernemers echt aan de slag kunnen.

de ontwerplocatie Heerenwaard in Afferden

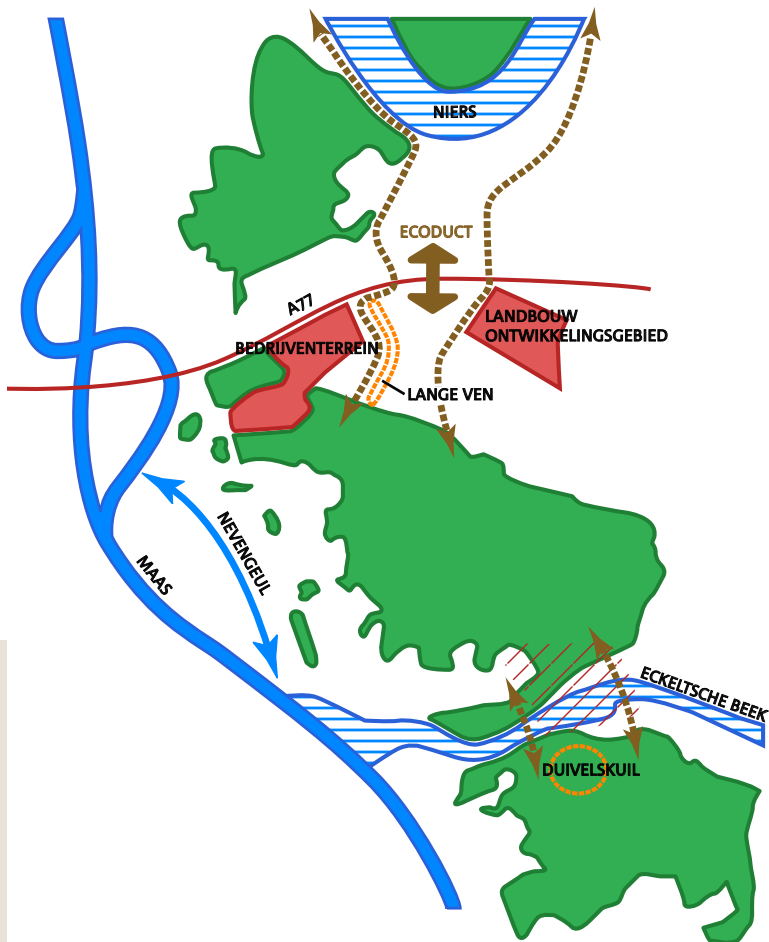
2 NAAR EEN RUIMTELIJK KWALITEITSKADER

In schetsgroepjes is samen gewerkt aan verschillende thema's, zoals natuur, recreatie en cultuurhistorie. Wat trof hen in dit gebied? De boeiende bevindingen over kansen en kwaliteiten komen nu aan de orde.

Groenblauwe draagkracht

Natuur en water vragen om duurzaamheid. Parallel aan het noord-zuid gerichte Maasdal bevindt zich op de hogere zandgronden een ketting van ‘droge’ natuur in grote kerngebieden (tevens binnen Europa aangewezen Habitat- en Vogelrichtlijngebieden). Deze natuur – meestal gelegen op stuifduinen of stuifzandachtig terrein – is overwegend voedselarm en droog. De gebieden met stuifzanden zijn per definitie waterintrekggebieden. Deze natuur kan ook worden aangewend voor recreatie. Het lopen over het stuifzand belemmert wortelvorming en bevordert zo de verstuiwing door de wind. Gecontroleerde openstelling voor wandelaars en kampeerders versterkt de typische dynamiek van de stuifduinen. Dwars op de stuifzandgebieden ligt het rivier- en beekdal van de Niers en de Eckeltsche Beek. Zij vormen de ‘natte’ natuurverbindingen west-oost. De vegetatie in dit gedeelte is afhankelijk van het grondwater en erg gevoelig voor verdroging. Dit maakt het gebied minder geschikt voor recreatief gebruik.

Het Lange Ven en de Duivelskuil zijn zeer kwetsbare natuurgebieden: hier géén toegang voor bezoekers. De natuurverbindingen zijn minder duurzaam door een aantal barrières. De aandacht gaat daarom speciaal uit naar het creëren van extra ecologische verbindingen. Ter hoogte van de snelweg A77 is een ecoduct noodzakelijk. Verder is een ecologische verbinding

natuur

LEGENDA:

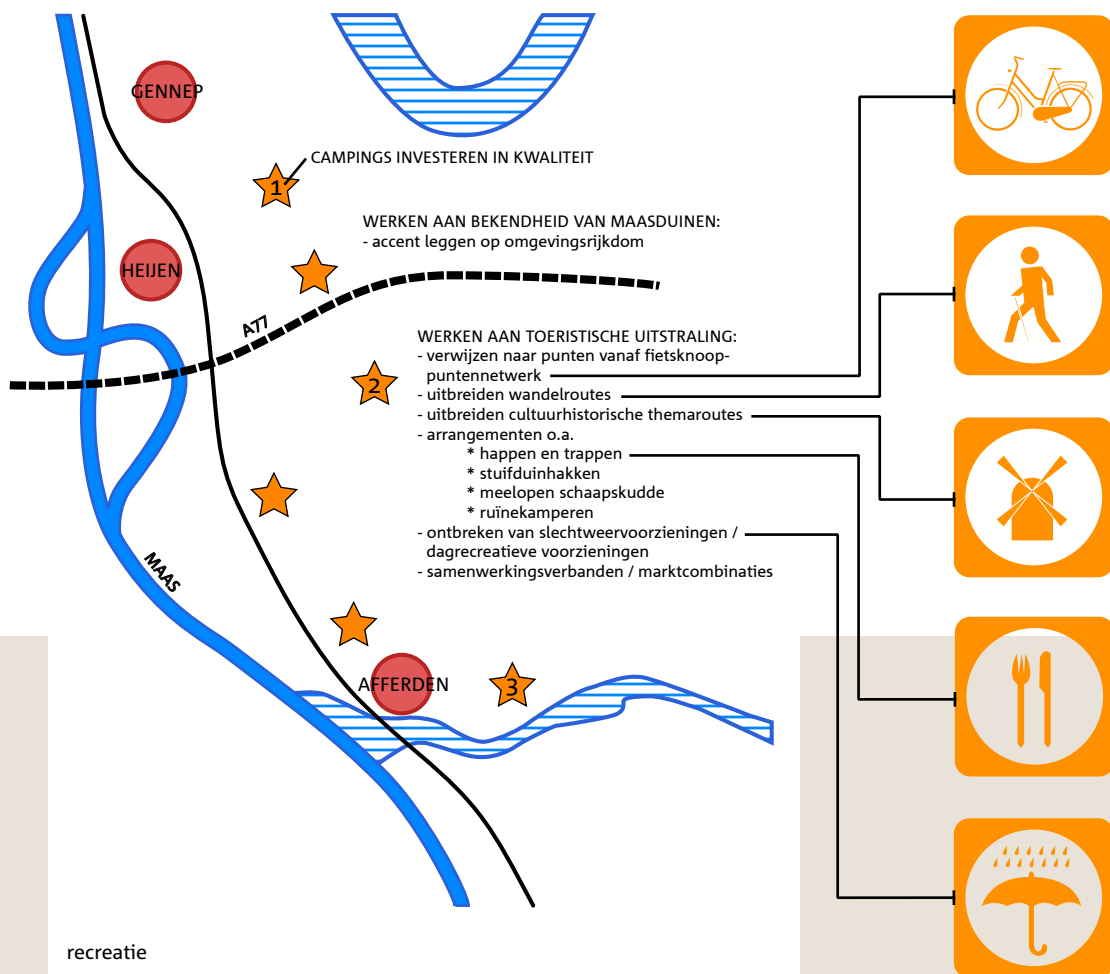
	DROGE NATUURVERBINDING
NOORD - ZUID (GROTE DRAAGKRACHT)
	GEEN BETREDING IN ZEER
KWETSBARE GEBIEDEN
	NATTE NATUURVERBINDING
WEST - OOST
	ACCENT ROBUUSTE ECOLOGISCHE
VERBINDING
	BARRIÈRES
	INPASSING / COMPENSATIE
RECREATIE ONTWIKKELINGEN

nodig tussen het bedrijventerrein Gennep en het Land bouwontwikkelingsgebied (LOG) Bergen. De uitbreiding van de camping en de golfbaan bij de ruïne vraagt ook om een ecologische verbinding. Op deze manier ontstaat er één aaneengesloten grensoverschrijdende robuuste natuurverbinding noord-zuid tussen het Reichs Wald en de Maasduinen.

Vraag en aanbod recreatie en toerisme

Verder werken aan de bekendheid van de Maasduinen is een eerste vereiste. De deelnemers constateren dat er al veel recreatieve en toeristische voorzieningen zijn: campings, sportbedrijven (onder andere een manege), een uitgebreid netwerk van fietspaden en fietsknooppunten, een veerbootverbinding voor fietsers over de Maas, een golfbaan, het horecacentrum Afferden en cultureel erfgoed verspreid over het hele gebied. Een bezoekerscentrum Nationaal Park Maasduinen is al gepland.

Er zijn nog geen voorzieningen voor activiteiten bij slecht weer. Hier liggen kansen voor uitbreiding van het recreatieve palet. Overheden, bedrijven en verenigingen kunnen met elkaar de toeristische uitstraling verbeteren, bijvoorbeeld door arrangementen van fietstochten met culinaire stops. Campings hebben te weinig standplaatsen voor campers en er zijn niet genoeg tenten en caravans in de verhuur. Langs het Pieterpad zijn er voor de langeafstandswandelaars niet genoeg trekhutten. Hier zien de deelnemers van het ontwerpatelier goede mogelijkheden voor uitbreiding van het toerisme.

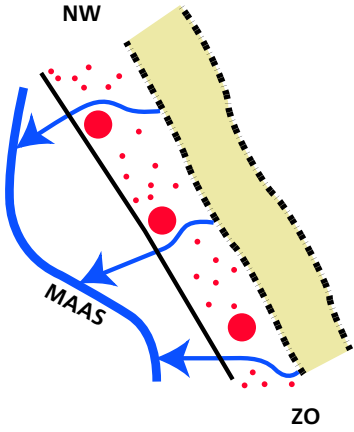
Aantrekkelijkheid door cultuurhistorie en landschap

Maasduinen is het gerichte langste binnenlandse duingebied van Europa. Door dit natuurlijk fundament kent het een rijke bewonings- en ontginningsgeschiedenis. Deze lagen in de tijd zijn als het ware nog aanwezig en soms nog leesbaar in het landschap. Archeologische vondsten van de Steentijd tot de Middeleeuwen zijn verspreid in het gebied. Kenmerkend zijn de nog herkenbare oude bouwlanden: de open velden (gemeenschappelijk ontgonnen door meerdere boerderijen) en de kleinschalige kampen (ontgonnen door één boerderij). Cultuurhistorisch erfgoed van oude dorpskern tot windmolen zijn interessante bezienswaardigheden.

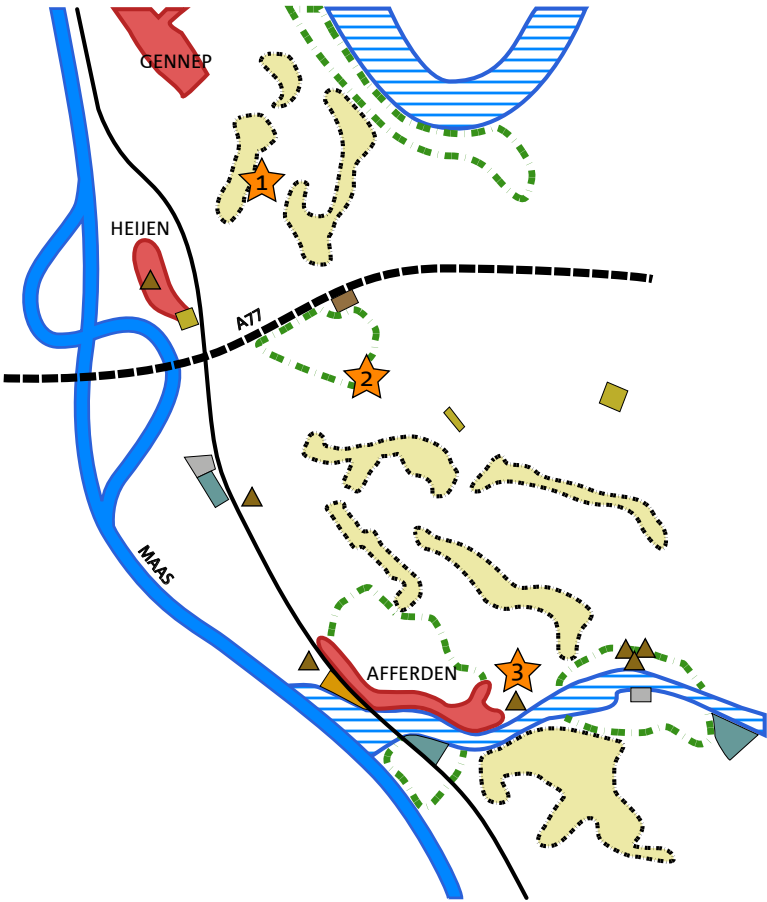

molen 'Nooit Gedacht' in Afferden

langste binnenlandse
duingebied van Europa...

...en daardoor rijke
occupatie geschiedenis

LEGENDA:

- ARCHEOLOGISCHE VONDSTEN:
- BEWONINGSPLAATSEN UIT DE STEENTJID
 - GRAFVELD UIT DE BRONSTIJD
 - NEDERZETTING UIT DE IJZERTIJD
 - NEDERZETTING / VILLA / WEG UIT DE ROMEINSE TIJD
 - NEDERZETTING / KASTEEL UIT DE MIDDELEEUVEN
 - NOG HERKENBARE OUDE BOUWLANDEN
 - CULTUURHISTORISCH ERFGOED
 - OUDE KERN
 - STUIFDUINEN

Natte natuur en hogere zandruggen

Het projectgebied is rijk aan landschappen. Het blauwe lint van de Maas slingert door het open dal; op de hogere zandgronden liggen de oude kernen als kralen aan een snoer; oude open velden vormen een mooi contrast met de dorpen; kleinschalig mozaïeklandschap vormt de overgang naar beboste stuifduinen.

Deelnemers benadrukken dat de kwaliteiten behouden moeten blijven bij het ontwikkelen van recreatiebedrijven. Om welke kwaliteiten gaat het hier?

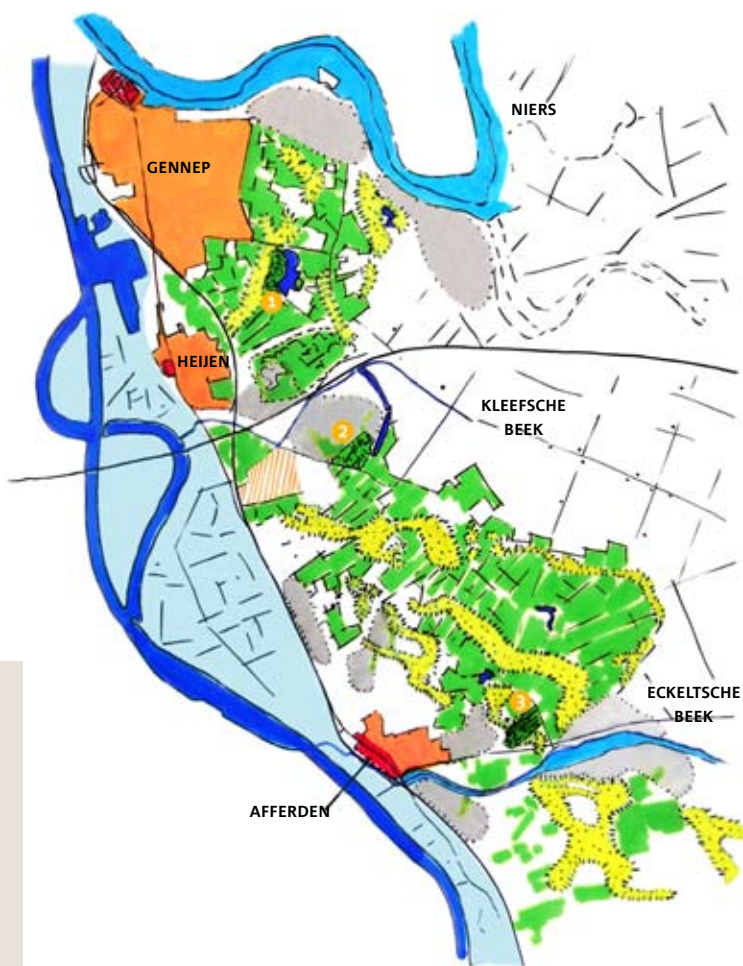
Het Maasdal kent natte natuur en is een noord-zuid ecologische verbinding; de beekdalen van de Niers en de Eckeltsche Beek staan ook voor natte natuur, maar hebben een west-oost ecologische verbinding.

De hogere zandgronden kenmerken zich in bos en heide met droge natuur en een noord-zuid ecologische verbinding. Specifiek voor het gebied zijn de hooggelegen stuifduinen, Die moeten we behouden

en versterken door ze gedeeltelijk open te maken. Ze moeten vooral niet worden afgegraven of bebost. Goed leesbaar in het landschap zijn de oude bouwlanden met de open velden, de kleinschalige kampen en de oude dorpskernen.

De jonge heideontginningen zijn goede landbouwgebieden met een rationele verkaveling in grote rechte percelen.

Hoe gaan we met deze kwaliteiten om? Dat komt aan de orde in het volgende hoofdstuk. Daar gaan we inzoomen op de drie campings.

gebiedsgerichte ruimtelijke hoofdstructuur

bos en kleinschalig landschap

rationele landbouw

LEGENDA:

LANDSCHAPSKWALITEITEN BEHOUDEN
OF VERSTERKEN:

- MAASDAL
- BEEKDALEN
- BOS (LOOF EN NAALD) EN HEIDE
- HOOGST GELEGEN STUIFDUINEN
- OUDE BOUWLANDEN (OPEN VELDEN EN KLEINSCHALIGE KAMPEN)
- OUDE KERN
- LOCATIE CAMPING

3 CAMPINGS INVESTEREN IN KWALITEIT

Voor drie campings hebben schetsgroepjes toekomstschetsen gecreëerd. Zij keken naar de kwaliteitsimpuls zowel van het recreatiebedrijf zelf, als van de inpassing in het landschap en meerwaarde voor de omgeving.

De leden van de Gebiedscommissie hebben gekozen voor de aanpak van drie campings. De eigenaren hebben meegewerkt aan de voorbereiding van dit ontwerpatelier. Van noord naar zuid zijn dit camping De Bloksberg, camping De Schaaf en camping Roland.

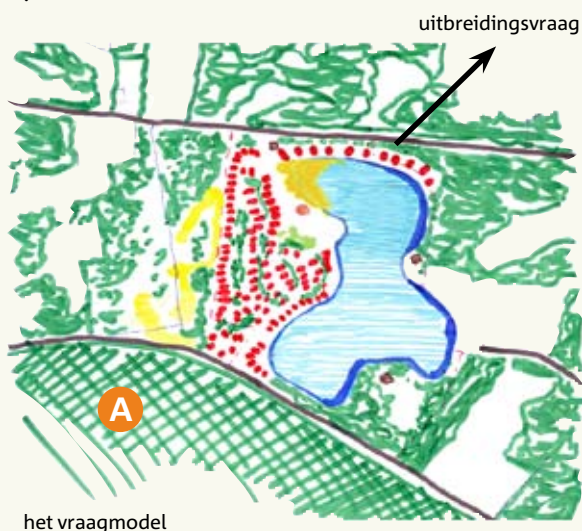
Toekomst camping De Bloksberg

Camping De Bloksberg ligt in de gemeente Gennep en is 13,4 ha groot. De ondernemer wil graag op korte termijn 0,5 ha uitbreiden. Hij heeft meer ruimte nodig om in te spelen op de wensen van de toerist en om te voldoen aan eisen van brandveiligheid. Deze gewenste uitbreiding bevindt zich in de Ecologische Hoofd Structuur (EHS). In de pilotstudie is geconstateerd dat het niet om een kwetsbare EHS gaat; de aantasting is daarom slechts gering. De locatie vereist wel maatwerk. De uitbreiding van de camping in de EHS moet in de directe omgeving van het bedrijf worden gecompenseerd. Tijdens de excursie in het begin van het ontwerpatelier constateerden de deelnemers dat het een zeer naar binnen gekeerde – introverte – camping is. De Bloksberg is niet verankerd in de omgeving en bestaat nagenoeg alleen uit vaste standplaatsen. De camping ligt op de stuifduinen aan de grote waterplas. Deze schitterende locatie biedt veel mogelijkheden voor recreatie en toerisme.

De deelnemers kwamen al schetsend tot twee modellen voor de uitbreiding van de camping De Bloksberg.

A Het vraagmodel

Dit model toont de bescheiden uitbreiding met de natuurcompensatie in zuidoostelijke richting. De ondernemer wil helpen met het openhakken van de stuifduinen in het westen

B Het veranderingsmodel

De deelnemers hebben enthousiast ideeën uitgewerkt om de kwaliteit en de uitstraling van de camping te verbeteren. Het uitgangspunt is het creëren van een camping met een extraverte uitstraling.

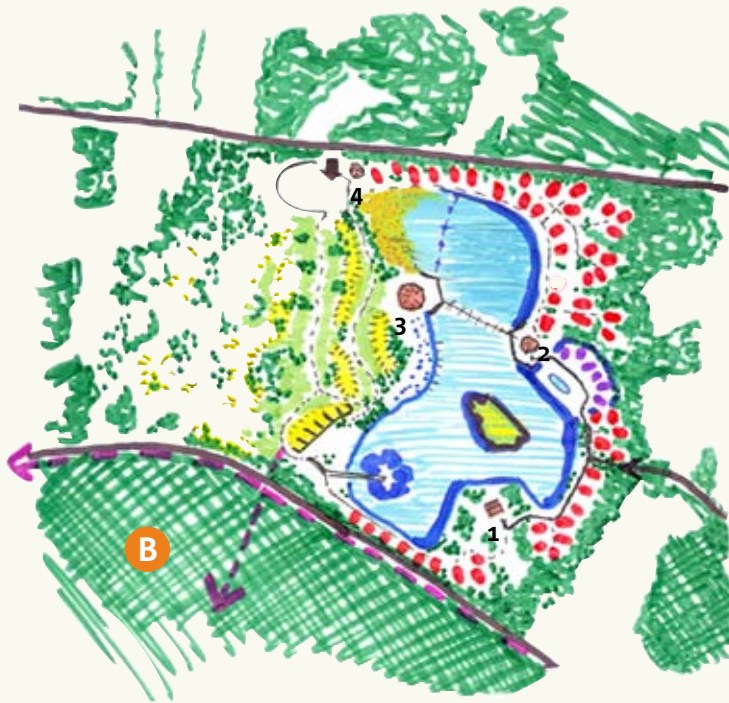
Het streefbeeld toont een groot en gevarieerd aantal mogelijkheden voor verblijf en voor dagrecreatie. Opvallend zijn de bijzondere verblijfsplaatsen, zoals duinhutten en drijvende marina's, die passen in de natuurlijke omgeving.

De luxe vaste standplaatsen komen rustig in het bos te liggen aan de oostzijde van de plas. Deze vaste gebruikers zijn gewend aan rustig omgaan met elkaar en met de natuur. De toeristische standplaatsen en

dagrecreatie komen dicht bij de centrale voorzieningen te liggen. Contact, controle en overzicht zijn zo goed te realiseren.

De stuifduinen aan de westkant worden hersteld en versterkt, zodat het gebied goed is ingebed in het landduinenlandschap. In de luwte tussen de stuifduinen kunnen in het hoogseizoen tenten en caravans staan. De piek in het hoogseizoen wordt opvangen met standplaatsen aan de westkant. Zo breidt de camping zich gedurende een korte piekperiode uit tot in de natuur; daarna trekt de camping zich weer terug.

Het liefst zoekt men de saldocompensatie EHS bij de noordelijke robuuste verbinding; daar is de meeste natuurwinst te behalen.

het veranderingsmodel

LEGENDA:

- Hoofdweg
- Hoofdentree / zijentree doelgroepen
- (P) Centrale parking t.b.v. seizoensplaatsen dagrecreatie
- Ontsluitingsweg
- Entree fiets- / wandelnetwerk
- Duinhutten
- Vaste standplaatsen (opgevaardeerd)
- Luxe verhuurplaatsen
- Marina (drijvende luxe verhuurplaatsen)
- seizoensplaatsen
- centrale voorzieningen:
 - 1 groepsaccommodatie
 - 2 duikersschool
 - 3 horeca
 - 4 receptie
- zwemwater + dagstrand
- oever- / waterrecreatie (roeibootjes, waterfietsen, kanoën)
- drijvend eiland
- hangbrug

beeldimpressie camping
De Blokberg 'variatie langs het water' ►

Camping de Schaaf zoekt variatie en vernieuwing

Camping De Schaaf, gelegen in de gemeente Gennep, is 10,9 ha groot. De ondernemer vraagt op korte termijn een uitbreiding van 9 ha. Hij heeft meer ruimte nodig om in te spelen op de wensen van de toerist en om te voldoen aan eisen van brandveiligheid. De gewenste uitbreiding valt buiten de EHS.

Een belangrijke factor is de geplande uitbreiding van het bedrijventerrein naast de camping. Deze uitbreiding is zeer ongunstig voor de camping. De ligging in het landschap wordt minder aantrekkelijk. Ook zien toeristen op hun kaart dat de camping grenst aan een bedrijventerrein. Komen zij dan nog wel graag?

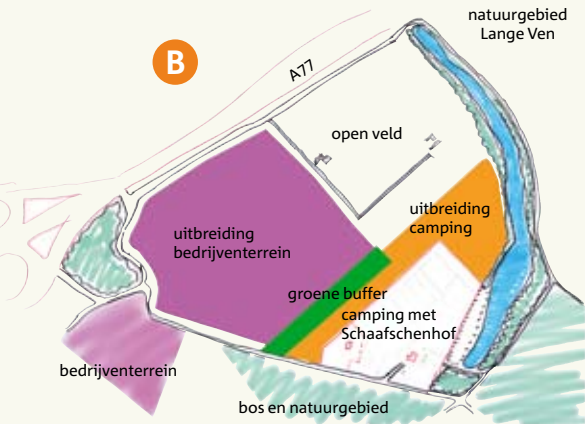
A Bestaande situatie

Op de schets hiernaast is de 'oerlocatie' van de camping afgebeeld. Het familiebedrijf is uitgegroeid tot een camping met als basis de oude boerderij Schaafschenhof, zo mooi gelegen aan een open veld. Het bedrijf heeft een landelijke uitstraling, ondanks de snelweg A77 en het bedrijventerrein in de buurt. De camping bestaat nu voornamelijk uit vaste standplaatsen; de vaste huurders maken zich zorgen over de geplande ontwikkelingen. Daarnaast wordt opgemerkt dat de besloten entree van de camping niet aantrekkelijk oogt en dat een groter gevarieerd recreatief aanbod wenselijk is. Voor de recreatieondernemer zijn er eigenlijk slechts twee oplossingen mogelijk: de optie van uitbreiding van de camping zonder geplande uitbreiding bedrijventerrein of de optie uitkopen van de camping als de geplande uitbreiding van het bedrijventerrein ongewijzigd doorgaat.

bestaande situatie met 'oer'locatie familiebedrijf

B

geplande ontwikkelingen

B Geplande ontwikkelingen

De geplande uitbreiding van het bedrijventerrein is een keihard gegeven; de aanvraag is al ver in de planologische procedure. Dat blijkt bij de presentatie van de resultaten van het ontwerpatelier aan de Gebiedscommissie Maasduinen. Daarom is door de deelnemers een alternatieve optie toegevoegd. Hierin wordt gestreefd naar het toevoegen van kwaliteit bij de uitbreiding van de camping en het bedrijventerrein. Bij het ontwerpen is de aandacht uitgegaan naar een harmonieuze samenhang tussen de camping en het bedrijventerrein.

Al schetsend zijn opties uit het ontwerpatelier voortgekomen: de uitkoopoptie, de vraagoptie en twee alternatieve opties (met aangepaste uitbreiding bedrijventerrein). Bij al deze opties is gestreefd naar het toevoegen van duurzame kwaliteit voor camping en omgeving.

De uitkoopoptie

Deze optie gaat uit van het uitkopen van de camping en het uitbreiden van het bedrijventerrein. De ondernemer wil zijn camping niet naar elders verplaatsen. Hij geeft aan dat dit te belastend is voor het familiebedrijf. De uitkoopoptie is niet in beeld gebracht.

C De vraagoptie

De vraagoptie gaat uit van het behouden van de aantrekkelijke omgeving zonder de uitbreiding van het bedrijventerrein; het openveld blijft behouden. De camping kan uitbreiden. De kwaliteit van de camping wordt duurzaam verbeterd.

Deze kwaliteit komt tot uiting in de aantrekkelijke gastvrije open entree. Verder borduurt de vernieuwde inrichting van de camping voort op de bestaande structuur. De ontwerpteams stellen voor om aan de noordoostzijde water uit de omgeving binnen te brengen om een meertje te creëren. Voor toeristen is zo'n meertje zeer aanlokkelijk. Het gebruik van het terrein gaat van extensief bij het Lange Ven naar intensief bij de entree. Het recreatieve aanbod wordt groter en gevarieerder. Er komen vaste en toeristische standplaatsen; daarnaast geven een vrolijk speelpark en gezellige horecavoorzieningen een sterk impuls aan de dagrecreatie. (Red: 'Lange Ven' aangeven bij de schets)

- aantrekkelijke entree
- voortbordurend op aanwezige structuur
- water binnenbrengen
- zonering terreingebruik van intensief naar extensief
- een groter gedifferentieerd aanbod (vaste standplaatsen, speelvoorzieningen en horeca)

de vraagoptie

aantrekkelijke camping

- ▲ beeldimpressie camping De Schaaf
'gestructureerde variatie van intensief naar extensief'

- bedrijventerrein parallel aan A77
- wal (met dubbel ruimtegebruik) als fysieke barrière
- grasland t.b.v. open buffer, struinnatuur, beweiding (schaapskudde, paarden)

de alternatieve optie: groenstrook

streefbeeld bedrijventerrein

streefbeeld groenstrook

- bedrijventerrein gezoneerd:
- van intensief naar extensief
- van één ontsluitingslaan tot boskamers

de alternatieve optie: zonering

D De alternatieve optie: groenstrook

De alternatieve optie gaat uit van de toekomstige uitbreiding van het bedrijventerrein. De ontwerpteams streven naar een evenwichtige samenhang tussen de uitbreiding van de camping en die van het bedrijventerrein. Toevoegen van duurzame kwaliteit daar gaat het om. De uitkomst is een alternatieve vormgeving van de uitbreiding; de omgeving blijft aantrekkelijk met een natuurlijke uitstraling. Deze optie is voor de ondernemer ook acceptabel. De kwaliteitsimpuls camping is dezelfde als bij de vraagoptie.

De vormgeving van de uitbreiding bedrijventerrein loopt parallel aan de snelweg A77.

Tussen dit bedrijventerrein en het landelijk gebied (inclusief camping) wordt een grondwal geprojecteerd als fysieke barrière. Deze kent een dubbel ruimtegebruik, zowel opslagruimte in de wal aan gene zijde als beplante geluidswal aan de andere zijde. Daarachter resteert dan nog een open groene buffer bestaande uit grasland. Deze kan ook nog een recreatieve meerwaarde hebben zoals voor struinnatuur, beweiding door paarden van de manege, begrazing door de rondtrekkende schaapskudde en dergelijke.

E De alternatieve optie: zonering

Deze optie gaat uit van een duurzame kwaliteitsimpuls van de camping met uitbreiding en met een zorgvuldige zonering binnen de geplande uitbreiding bedrijventerrein. Dicht tegen de snelweg A77 is de invulling intensief met bebouwing van maximaal 4 lagen hoog. Naar de camping en landelijk gebied toe wordt de invulling extensiever met een verhouding van ongeveer 70 procent bebouwing en verharding (lichtere bedrijven/kantoren) en 30 procent opgaand groen (tevens landschappelijke randbeplanting). Deze optie is dus later separaat toegevoegd buiten het ontwerpatelier om. Dit alternatief is geen optie voor de ondernemer.

Camping Roland puzzelt met EHS

Camping Roland ligt in de gemeente Bergen en is nu 9,1 ha groot. De ondernemer vraagt op korte termijn een uitbreiding van 2,3 ha. Hij heeft meer ruimte nodig om in te spelen op de wensen van de toerist en om te voldoen aan eisen van brandveiligheid. De camping bevindt zich aan de rand van de EHS en binnen het Vogel-/Habitatrichtlijngebied. In de pilotstudie wordt uitbreiding onder bepaalde voorwaarden mogelijk geacht, mits natuurwinst in de directe nabijheid wordt behaald of natuur wordt gecompenseerd.

Tijdens de excursie bezochten de deelnemers de camping en de nabijgelegen eigen gronden. Deze gronden worden bij de schetssessies ingezet voor de uitbreiding.

Ook deze camping heeft een besloten weinig uitnodigende entree. De voornamelijk vaste standplaatsen liggen op en tussen de stuifduinen. Wel zijn er twee trekkershutten en een mooi aantal toeristische plaatsen.

Al schetsend hebben de ontwerpgroepjes eerst alle mogelijke uitbreidingsmodellen in beeld gebracht. Deze modellen sluiten aan op het landschap.

Zij zijn beoordeeld op basis van ecologie (de gewenste robuuste ecologische verbinding) en recreatie (het beheren van een aaneensluitende camping). Unaniem kozen alle deelnemers voor het robuuste camping- en natuurmodel. De recreatie-ondernemer en de vertegenwoordiger van Staatsbosbeheer (SBB) kwamen ter plaatse al nagenoeg een kavelruil overeen. Dit voorkeursmodel is tijdens het ontwerpatelier verder uitgewerkt.

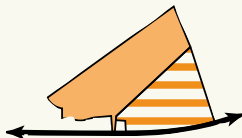
uitbreiding camping

MODEL 1

Aanbouwmodel

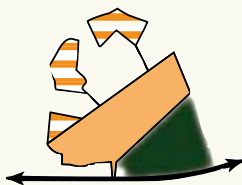
- campinguitbreiding op eigendom
- gebruik SBB-bos
- conclusie:**
- ecologie + recreatie +

MODEL 2

Efficiënt campingmodel

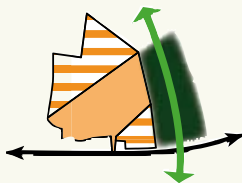
- campinguitbreiding in SBB-bos na gronduitruil ten westen (natuurcompensatie buiten robuuste verbinding)
- moeizame planologische domino: de robuuste verbinding schuift op naar oosten over golfterrein en landbouw
- conclusie:**
- ecologie ++ recreatie ++

MODEL 3

Kamertjesmodel

- campinguitbreiding in open enclaves tussen het bos
- gebruik SBB-bos
- conclusie:**
- ecologie - recreatie -

MODEL 4

Robuust camping- en natuurmodel

- campinguitbreiding in westelijke richting na gronduitruil ten oosten (natuurcompensatie binnen robuuste verbinding ten westen van de golfbaan)
- conclusie:**
- ecologie ++ recreatie ++

De voorkeursinrichting zal in fases worden uitgevoerd. In fase 1a legt men eerst een nieuw campinggedeelte aan in het zuidoostelijke bos. Nieuwe wegen, voorzieningen, vaste en toeristische standplaatsen worden ingepast met zo veel mogelijk respect voor de aanwezige bomen, struiken en stuifduinen.

In fase 1b verplaatst men de standplaatsen naar het nieuw campinggedeelte. Zowordt het oude campinggedeelte in het noordoosten teruggegeven aan de natuur als onderdeel van de robuuste verbinding.

Fase 2 kan later worden ingericht op maat, geleidelijk inspeland op de toekomstige vraag van de toerist. Het eindbeeld is een duurzame camping met een groot gevarieerd recreatief aanbod.

FASE 2

toekomstige ontwikkelingen
inspelend op de vraag

beeldimpressie camping ►
*Roland 'variatie op en
tussen de stuifduinen'*

4 KANSEN VOOR NATUUR, RECREATIE EN CULTUURHISTORIE

De deelnemers hebben gezocht naar nieuwe mogelijkheden voor natuur, milieu en cultuurhistorie in het gebied. Samenwerkingsverbanden binnen de streek geven het toerisme nieuwe impulsen en stimuleren de economie op het platteland.

samen werken aan de kaarten

LEGENDA:

NATUUR:

ROBUUSTE VERBINDING "HALF BESLOTEN"

ECODUCT OVER A77

GEDIFFERENTIEERDE VEGETATIESTRUCTUUR
O.A. STUIFDUINEN "OPEN HAKKEN" (WAAR
VANUIT NATUUR GEWENST EN/OF LANGS
WANDELROUTE

RECREATIE:

FIETSKNOOPPUNTENNETWERK MET GOEDE
AANRIJROUTE

WANDEL(KNOOPPUNTEN)NETWERK (INCL.
PIETERPAD), AANDACHT VOOR ROLSTOELROUTE,
VANAF ROUTE VERWIJSBORDEN NAAR BEZIENS-
WAARDIGHEDEN

MANEGE

RUITER- EN MENROUTES ROND MANEGE

RUITER- EN MENROUTES TUSSEN DE MANEGES

NIEUWE UITZICHTTOREN(S)

KANOËN OP NIERS, VOOR ZOVER TOEGESTAAN

PASSANTENAANLEGSTEIGER (TER BEVORDERING
TOERVAART MAAS)

SLECHT-WEER-DAGATTRACTIES (VB ZAND-
WATER-GRIND-SPEEL-BOUW-PARK)

CAMPINGS INVESTEREN IN KWALITEIT EN
DIFFERENT AANBOD
+ UITBREIDINGSRICHTING

CULTUURHISTORIE:

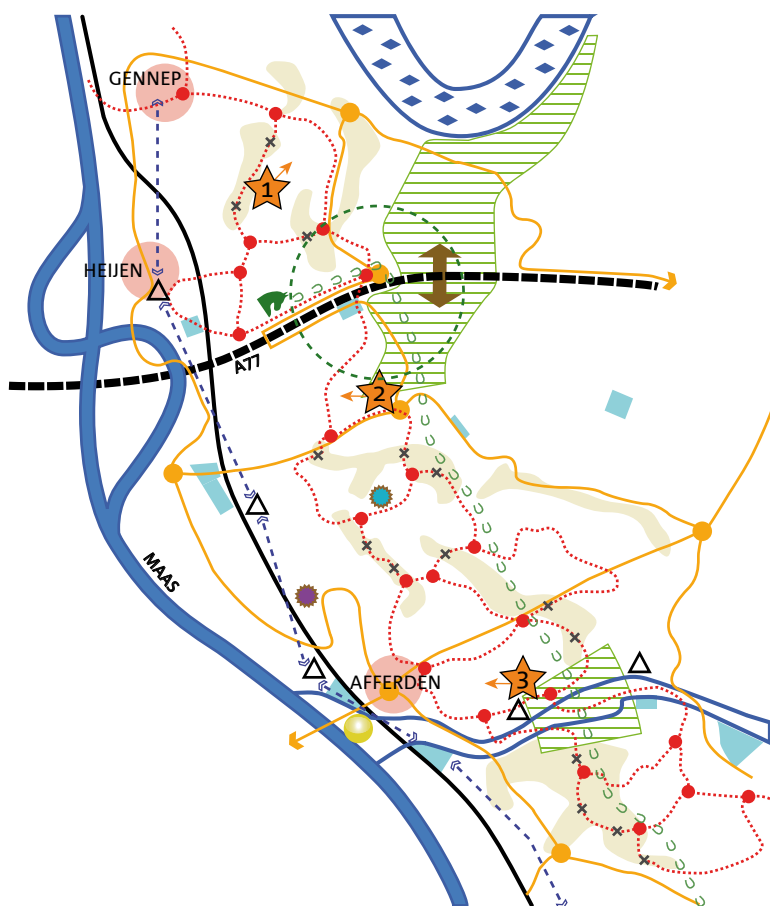
ARCHEOLOGISCHE VINDPLAATSEN ZICHTBAAR
MAKEN

CULTUURHISTORISCHE ELEMENTEN
ACCENTUEREN

CULTUURHISTORISCHE THEMAROUTES LANGS
BEZIENSWAARDIGHEDEN (VB PAARDENTRAM)

ARRANGEMENTEN:

SAMENWERKINGSVERBANDEN EN MARKT-
COMBINATIES (OOK IN HET KADER VAN
PLATTELANDSVERBREIDING)

kansen voor recreatie en arrangementen

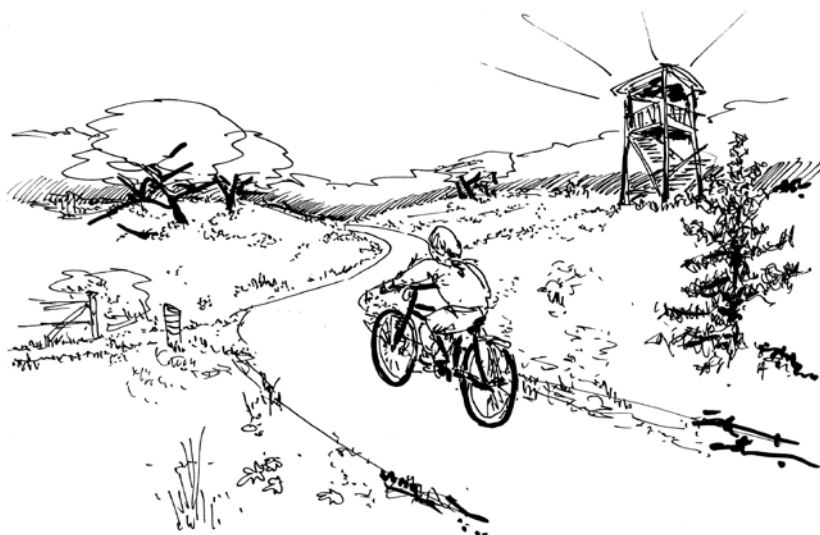
Kansenkaart

De fysieke maatregelen staan aangegeven op de kansenkaart. In de bijbehorende legenda staat een overzicht van de nieuwe initiatieven in het gebied. Daarnaast willen de deelnemers de bekendheid van het gebied vergroten door public relations, voorlichting en educatie. Bijvoorbeeld meer streekreclame

maken door brochures. Door samenwerkingsverbanden en marktcombinaties kunnen campings, boeren, verenigingen, instanties en overheden elkaar aanvullen. Door de huidige vitale recreatiebedrijven uitbreidingskansen te geven, passend binnen de ruimtelijke hoofdstructuur, kan een zowel ecologisch, esthetisch als economisch landschap duurzaam blijven bestaan. Ondernemers zoeken daarbij ook naar streekelijke arrangementen. De campings kunnen zelf aan een ook onderling meer gevarieerd aanbod werken zonder overal hetzelfde in te vullen.

◀ kanoën op de Niers

uitzichttoren over ▶
de stuifduinen

Aan de slag met arrangementen

De vele deelnemers hebben tijdens het ontwerpatelier de ideeënbus ruimschoots gevuld. De diverse samenwerkingsverbanden en marktcombinaties kunnen leiden tot vele arrangemententhema's. Hierna volgt een bloemlezing van ideeën geordend naar een viertal arrangemententhema's. Vanaf nu kunnen de ondernemers, boeren en vrijwilligers zelf aan de slag!

Arrangemententhema 'cultuurhistorie'

- speeltocht door de tijd (steen, brons, ijzer, Romeinen, middeleeuwen)
- vuursteenfeest
- boogschieten spel met middeleeuws buiten eten

Arrangemententhema 'zand en water'

- watersporten
- Het Pieterpad verkennen
- vissersschool
- stuifduin hakken

Arrangemententhema 'onder de pannen'

- regenjaswandelingen met neut
- speeltochten
- activiteiten in ter beschikking gestelde hallen of stallen ter sponsoring
- binnenzwemmen in gezamenlijk te exploiteren overdekte zwembaden

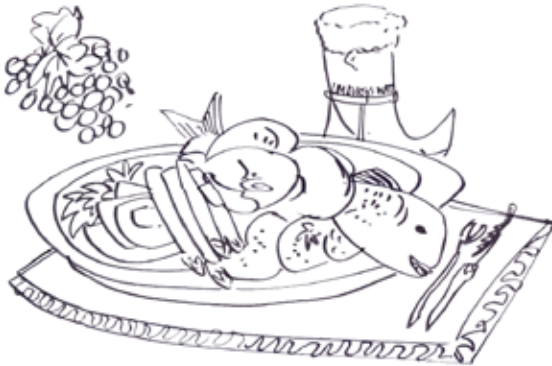
speeltocht door de tijd ▲

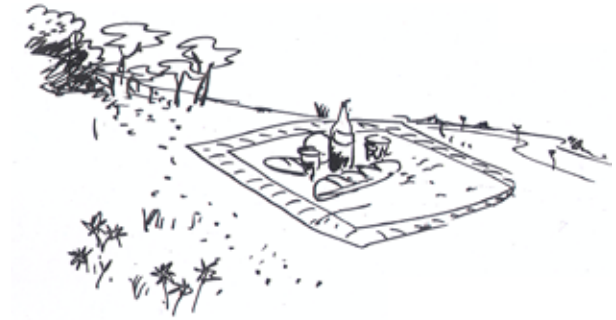
arrangemententhema cultuurhistorie ▲

Arrangemententhema 'streekproducten en culinair'

- Bourgondisch tafelen
- streek productenmarkt
- happen en trappen met picknickplaatsen
- het landleven met paarden-SRV

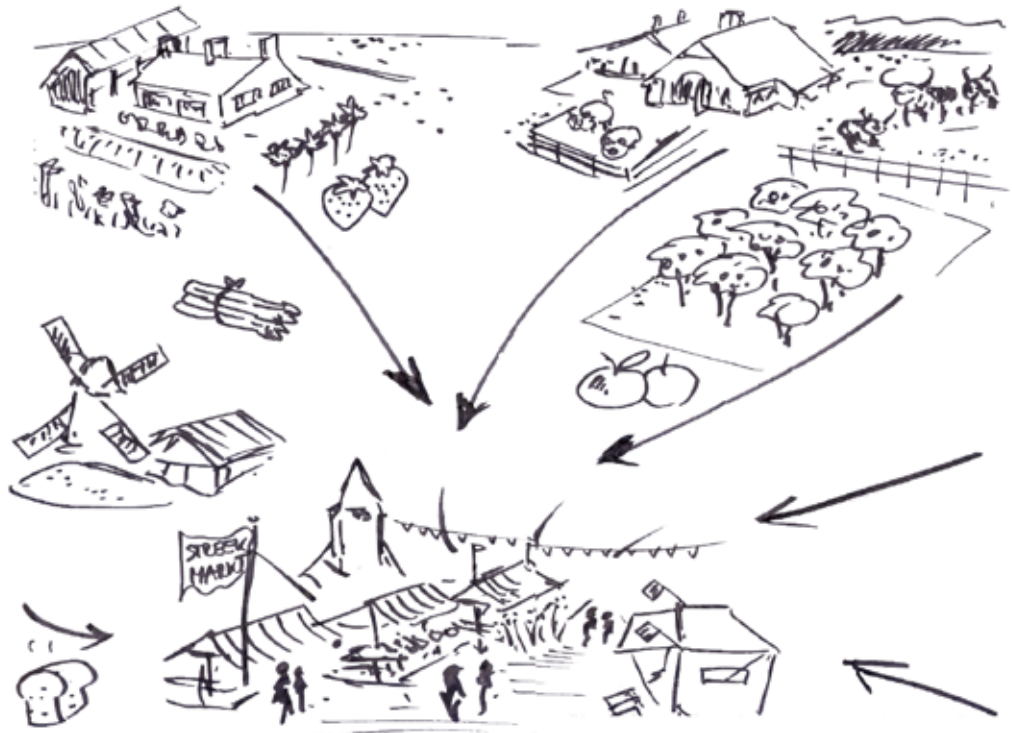
Bourgondisch tafelen ▲

happen en trappen met picknickplaatsen ▲

het landleven met paarden-SRV ▲

streek productenmarkt ▲

5 WORDT VERVOLGD

Het ontwerpatelier Maasduinen is een enerverende en bijzondere bijeenkomst geworden. In twee dagen hebben recreatieondernemers en belangenorganisaties samen knelpunten weten om te zetten in kansen. Daarbij hebben zij maatwerk geleverd.

Dit blijkt uit de resultaten: schetsen per bedrijf waar de individuele ondernemer concreet mee verder kan en waarbij zowel is gekeken naar de meerwaarde voor omgeving (natuur) als de kwaliteit en opzet van de camping zelf! Dat is ook wat de gebiedscommissie met dit ontwerpatelier heeft willen bereiken. Namens de gebiedscommissie in ieder geval een woord van dank voor allen die zich hiervoor hebben ingezet en de grote betrokkenheid en het meedenken vanuit de ondernemers. De betrokken recreatieondernemers hebben aangegeven zelf aan de slag te willen met de uitvoering van de geschetste plannen. Het stokje ligt ook bij henzelf maar de gebiedscommissie en andere partijen zullen daar waar mogelijk ondersteuning bieden. Niet praten maar doen! Daarnaast heeft de provincie Limburg ook de andere ondernemers in

Maasduinen opgeroepen na te denken over de toekomst. Voor die ondernemers die willen en kunnen is nu de mogelijkheid daar om een kwaliteitsslag te maken. De toeristische regio Maasduinen is namelijk landelijk als voorbeeldgebied aangewezen om te kijken naar een saldobenadering voor verblijfsrecreatie en natuur in de praktijk. Gebiedscommissie, gemeenten, Recron, natuurorganisaties, de provincie en DLG werken hierin allemaal samen. De resultaten van het ontwerpatelier kunnen daarbij vast een goede ondersteuning bieden.

door Servaas Huys
voorzitter Gebiedscommissie Maasduinen

**PLATTELAND
IN UITVOERING**
'n Buitenkans voor Limburgers

dienst landelijk gebied
voor ontwikkeling en beheer

DEELNEMERS

Willemien van Asselt
gebiedscoördinator
Maasduinen

Philip Bossenbroek
Staatsbosbeheer

Teddy Bunningh
procesbegeleider
DLG, Centraal

Levi Hallmann
GIS, grafisch vormgever
DLG, regio Zuid

An Herremans
ruimtelijk ontwerper
DLG, regio Zuid

Frans Jansen
camping Roland

Inge Janssen
Waterschap Peel
en Maasvallei

Berthe Jongejan
ruimtelijk ontwerper
DLG, Centraal

Familie van Gelderen
camping De Bloksberg

Anke de Glopper
Waterschap Peel en
Maasvallei

Annemieke de Haas
gemeente Gennep

H. Hendriks
IVN Maas en Niers

Marjon Montforts
ROB

Marcel Robroek
gemeente Bergen

Ger Roersch
LLTB Bergen

J.H.A. Van Schaik
Recron

Joyce van der Sman
stagaire
DLG, Centraal

Peter Toonen
gemeente Gennep

Martijn Valk
Provincie Limburg

Jannes de Vries
ruimtelijk ontwerper
DLG, regio Noord

Sjors Winkelmolen
camping De Schaaf

EINDPRESENTATIE BIJGEWOOND

Servaas Huys
voorzitter Gebieds-
commissie Maasduinen

Dhr. Klaverdijk
burgemeester
gemeente Bergen

